



Αρχίζει να «μιλά» ο νέος αρχαιολογικός χώρος

Τα πρώτα ευρήματα από την ανασκαφή στην Τράπεζα Νέου Ρυσίου-Καρδίας μαρτυρούν έναν ακμαίο οικισμό που εγκαταλείφθηκε τον 6ο π.Χ. αιώνα



Της **ΜΑΡΙΑΣ ΡΙΤΖΑΛΕΟΥ**
mrizaleou@ethnos.gr

Μια σκοτεινή περίοδος για την περιοχή της Θεσσαλονίκης, αυτή από τον 9ο έως τον 6ο π.Χ. αιώνα, για την οποία ελάχιστα πράγματα γνωρίζουμε, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν ευρήματα ή πηγές, φωτίζει η ανασκαφή στον πολλά υποσχόμε

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

μο αρχαιολογικό χώρο στην Τράπεζα Νέου Ρυσίου-Καρδίας, στην ανατολική πλευρά της πόλης, στον δρόμο προς τη Χαλκιδική. Πλήθος αρχιτεκτονικών μελών -από οικίες και εργαστήρια, αλλά και κεραμική από τοπικά εργαστήρια- μαρτυρά έναν ακμαίο οικισμό σε μια στρατηγικής σημασίας θέση, που όμως εγκαταλείφθηκε -άγνωστο κάτω από ποιες συνθήκες- τον 6ο π.Χ. αιώνα από τους κατοίκους του, οι οποίοι δεν ήταν Μακεδόνες, αλλά ανήκαν σε θρακικά φύλα.

Η ανασκαφή διενεργείται εδώ και τρία χρόνια από το **Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδας**, με χρηματοδότηση από το Κοινωνικό Ιδρυμα «Αλέξανδρος Ωνάσης», υπό την εποπτεία του υπουργείου Πολιτισμού, μέσω της Εφορείας Αρχαιοτήτων Περιφέρειας Θεσσαλονίκης. Τα ευρήματα που έχουν ανασκαφεί μέχρι τώρα, καθώς και τα πρώτα συμπεράσματα στα οποία καταλήγουν οι επιστήμονες, θα παρουσιάσει ο διευθυντής της ανασκαφής, αναπληρωτής καθηγητής Κλασικής Αρχαιολογίας και κοσμήτορας της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών στο **ΔΠΠΑΕ**, Μανώλης Μανωλεδάκης.

«Το ερώτημα στο οποίο δεν έχουμε ακόμη απάντηση -άλλωστε, είναι νωρίς για κάτι τέτοιο- είναι ποιοι κατοικούσαν εκεί. Όπως γνωρίζουμε, οι Μακεδόνες, επεκτεινόμενοι από τον πυρήνα του βασιλείου τους στις Αιγές προς τα δυτικά και εκτοπίζοντας σταδιακά τους Θράκες, πέρασαν τον Αξιό προς το τέλος του 6ου π.Χ. αιώνα. Επομένως, οι κάτοικοι της Τράπεζας του Νέου Ρυσίου ανήκαν, κατά πάσα πιθανότητα, σε θρακικά φύλα. Αξιοσημείωτη είναι η χρονική σύμπτωση της εγκατάλειψης της θέσης τον 6ο π.Χ. αιώνα, όπως προκύπτει από τα μέχρι στιγμής αρχαιολογικά δεδομένα, με την ιστορική αυτή μεταβολή της επέκτασης των Μακεδόνων» λέει στο «Εθνος» ο κ. Μανωλεδάκης.

Το σημείο κατοίκησης στο Νέο Ρύσιο δεν επιλέχθηκε τυχαία από την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου, τον 9ο π.Χ. αιώνα. Είχε στρατηγική σημασία, κάτι που ήταν γνωστό στους εκεί κατοίκους διαχρονικά. Η θέση διαθέτει εντυπωσιακή θέα προς τον Θερμαϊκό κόλπο, την κοιλάδα του Ανθεμόντα και το φρούριο του Χορτιάτη. Η σημασία του φρουρίου -εκεί που σήμερα βρίσκονται τα ραντάρ της Πολεμικής Αεροπορίας- ήταν σημαντική από την αρχαία εποχή,

Η θέση ήταν στρατηγικής σημασίας και οι κάτοικοι δεν ήταν Μακεδόνες, αλλά ανήκαν σε θρακικά φύλα

ενώ κατά την άλωση της Θεσσαλονίκης τον 15ο αιώνα από τους Οθωμανούς έπαιζε σημαίνοντα ρόλο. Μάλιστα υπάρχει έγγραφο της εποχής που αναφέρει πως όποιος κατείχε αυτό το φρούριο ήλεγχε και τα γύρω χωριά. Η Τράπεζα Νέου Ρυσίου-Καρδίας βρίσκεται μεταξύ των δύο σημερινών οικισμών, καλύπτει έκταση περίπου 14 στρέμματα και αποτελείται από δύο



Σημαντικά είναι τα αρχιτεκτονικά μέλη και η τοικοποιία που έχουν αποκαλυφθεί έως τώρα

επίπεδα, την Ανω και Κάτω Τράπεζα. Στη διάρκεια της τριχρόνης ανασκαφής βρέθηκαν σιδερένια αντικείμενα, τμήματα πλίνθων και κεραμίων, οστά, όστρεα, αλλά και λίθινα αντικείμενα, όπως ένας τριπήρας, τμήμα αγνύθας και τμήμα πιθανώς γλυπτού. Αξιόλογη είναι η κεραμική, που σχεδόν στο σύνολό της ανήκει στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου, ενώ μικρή ποσότητα αντιπροσωπεύει την Υστερη Εποχή του Χαλκού (1600-1100 π.Χ.). Ελάχιστα είναι τα θραύσματα αγγείων Κλασικής και Ελληνιστικής Περιόδου, από τον 5ο π.Χ. αιώνα και μετά.

«Πρόκειται, κατά κανόνα, για αγγεία τοπικών εργαστηρίων. Τα εισηγμένα είναι λίγα και προέρχονται κυρίως από την Ανατολική Ελλάδα, την Αττική και την Κόρινθο. Αξίζει να σημειωθεί ότι αρκετές κατηγορίες κεραμικής από την ανασκαφή αυτή τις συναντούμε σε διάφορες θέσεις στην Κεντρική Μακεδονία και κατά μήκος της κοιλάδας του Αξιού, ενώ οι κατηγορίες των εισηγμένων αγγείων απαντούν και στην παραθαλάσσια θέση στο Καραμπουρ-

νάκι, που βρίσκεται σε απόσταση περίπου 11 χιλιομέτρων βορειοδυτικά και ανασκάπτεται από το **ΑΠΘ**» αναφέρει ο κ. Μανωλεδάκης.

Εννέα τοίχοι

Τα αρχιτεκτονικά μέλη και η τοικοποιία που έχουν αποκαλυφθεί έως τώρα είναι εξίσου σημαντικά. Μέσα σε λίγες μέρες το περασμένο καλοκαίρι ήρθαν στο φως εννέα τοίχοι που οριοθετούν τουλάχιστον οκτώ χώρους. Οι αρχαιολόγοι δεν αποκλείουν να επρόκειτο για ένα κτίριο με πολλά δωμάτια, χωρίς ωστόσο να μπορούν ακόμη να μιλήσουν με ακρίβεια για τη χρήση του. «Η Τράπεζα Νέου Ρυσίου-Καρδίας είναι ένας πολλά υποσχόμενος αρχαιολογικός χώρος, η συστηματική έρευνα του οποίου έχει μόλις ξεκινήσει και ευελπιστούμε ότι σταδιακά θα αυξήσει σημαντικά τις γνώσεις μας για την ανθρώπινη δραστηριότητα στην ευρύτερη περιοχή, πολύ πριν από την ίδρυση της πόλης από τον Κάσσανδρο, δηλαδή σε μια εποχή που παραμένει ιδιαίτερα σκοτεινή για την περιοχή, λόγω έλλειψης τόσο γραπτών όσο και αρχαιολογικών μαρτυριών» προσθέτει ο κ. Μανωλεδάκης ●

